

Veštine upravljanja karijerom - termin, koncept, modeli

Dubravka Mihajlović, Filozofski fakultet

Kako smo došli do VUK-a?

4 perioda:

- Rani razvoj profesionalnog vođenja, prva polovina 20. veka
- Ka karijernom vođenju i savetovanju od 50ih do danas
- Razvoj konceptata karijernog obrazovanja od 70ih do danas
- „Uradi sam revolucija“ - danas

Veštine upravljanja karijerom - VUK

- U oblasti karijernog vođenja i savetovanja vlada velika pojmovno-terminološka neusklađenost koja važi i za veštine upravljanja karijerom
- Kontinuum određenja VUK:

ATP, KP-----KO-----ŽV

VUK - Određenja

- Veštine upravljanja karijerom odnose se na **raspon kompetencija** koje pojedincima i grupama omogućavaju strukturirane načine prikupljanja, analiziranja, objedinjavanja i organizovanja podataka o sebi, obrazovanju i zanimanju, kao i na veštine odlučivanja i sprovođenja odluka i prelazaka (ELGPN).
- Veštine upravljanja karijerom su **kompetencije** koje pomažu pojedincima da identifikuju njihove postojeće sposobnosti, razvijaju ciljeve učenja i preduzmu mere za poboljšanje njihove karijere.
- **Osnovne veštine** neophodne za samostalno donošenje odluka vezanih za obrazovanje i rad.
- **Klaster različitih kompetencija** koje osnažuju pojedinca ili grupe da otkriju informacije o sebi, ali i o različitim opcijama u pogledu obrazovanja, profesija, karijera i tržišta rada.

VUK - Određenja

- Ne postoji jedinstveno određenje na nivou Evrope, postoji tendencija da se građanima omogući pristup uslugama vođenja i izražena potreba za usvajanjem veština upravljanja karijerom.
- Ključna poruka vezana za terminologiju: Jasno određenje na kontinuumu.

Pretpostavke u osnovi koncepta VUK

- Reč je o doživotnom procesu.
- Pretpostavlja se da pojedinci mogu da utiču na svoju karijeru.
- Postoji čitav set veština koje mogu da pomognu pojedincu da upravljaju njihovim (promenljivim) karijerama.

Različiti pristupi konceptu VUK

- Kao deo karijernog obrazovanja, javljaju se u različitim modalitetima: kao zasebni predmeti u školama, utkani su u različite predmete, jasno omeđeni programi za različite ciljne grupe
- Iste veštine za sve ili veštine prilagođene uzrastu?

VUK - Koje su to veštine, kompetencije?

- Ne postoji slaganje u pogledu određenja, a ni u pogledu toga koje bi sve veštine trebalo uvrstiti u veštine upravljanja karijerom
- **Primeri:**
  1. Sposobnost samorefleksije (u pogledu veština, interesovanja, postignuća, želja)
  2. Sposobnost odlučivanja (stvaranje procesa donošenja odluka, nošenje sa kompleksnim i kontradiktornim inputima za donošenje odluka)
  3. Istraživanje i evaluacija informacija
  4. Sposobnost definisanja i ostvarivanja ličnih ciljeva

VUK - Koje su to veštine, kompetencije?

- Sticanje znanja o pitanjima tržišta rada i o različitim zanimanjima,
- Sticanje veština procene ličnih interesovanja, sposobnosti i kompetencija,
- Sticanje samopouzdanja na osnovu stručnih kompetencija, a kako bi se ostvarili karijerni ciljevi;
- Donošenje odluka o mogućnostima vezanim za obrazovanje i obučavanje, kao i za sopstveni karijerni razvoj;
- Identifikovanje ličnih potencijala i talenata za određena zanimanja, itd.

Praksa - Projekat LE.A.DE.R.

- Projekat usmeren na razvoj resursa koji će pomoći praktičarima i nastavnicima da implementiraju Veštine upravljanja karijerom
- Istraživanje (praktičari), 6 zemalja

Svest o sopstvenim veštinama, snagama i postignućima

Znati kako pronaći i evaluirati informacije kako bi se podržao sopstveni karijerni razvoj

Svest i tome kako se menjati i kako se razvijati tokom života

Donošenje pozitivnih karijernih odluka

Korišćenje svojih kvaliteta i postignuća

Sticanje uvida u širok spektar mogućnosti vezanih za učenje i za rad koje mogu da istraže i za koje mogu da budu otvoreni

Samopouzdanje u pogledu upravljanja promenom unutar života i radnih uloga

Kreativnost i preduzetništvo u pogledu načina na koji se pristupa sopstvenom karijernom razvoju

Razvijanje i zadržavanje pozitivne slike o sebi

Uspostavljanje balansa - život, učenje i radne uloge

Prilagođavanje ponašanja u skladu sa različitim kontekstima

Identifikovanje toga kako su život, rad, zajednica i društvo u kome žive u interakciji

Australijski okvir VUK-a

Oblast A	Lični menadžment	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izgradnja i održavanje pozitivne slike o sebi 2. Pozitivna i efektivna interakcija sa drugima 3. Promena i rast tokom života
Oblast B	Istraživanje učenja i rada	<ol style="list-style-type: none"> 4. Participacija u doživotno učenju podržavajućem za karijerne ciljeve 5. Lociranje i efektivna upotreba karijernih informacija 6. Razumevanje veze između rad, društva i ekonomije
Oblast C	Izgradnja karijere	<ol style="list-style-type: none"> 7. Sigurnost, stvaranje i zadržavanje posla 8. Donošenje odluka koje podstiču karijeru 9. Balansiranje radnih i drugih uloga 10. Razumevanje promenljive prirode života i radnih uloga 11. Razumevanje, uključivanje u i upravljanje procesom izgradnje karijere